

สภาพการปฏิบัติจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ
ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

นายโชติ นพรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา

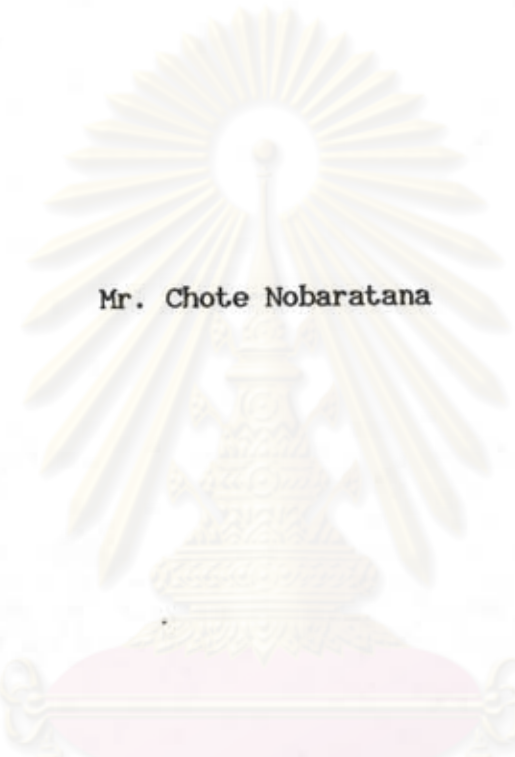
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-923-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

STATE OF ACTUAL PERFORMANCE AND EXPECTATIONS OF MANAGEMENT
INFORMATION SYSTEM IN THE OFFICE OF DISTRICT EDUCATION

Mr. Chote Nobaratana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-584-923-5

นายโชติ นพรัตน์ : สภาพการปฏิบัติจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับระบบสารสนเทศของ
สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ (STATE OF ACTUAL PERFORMANCE AND EXPECTATIONS
OF MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM IN THE OFFICE OF DISTRICT
EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ 190 หน้า
ISBN 974-584-923-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติจริง และความคาดหวังของผู้บริหาร
การศึกษาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ตามแนวคิดของ Senn (1978)
ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ เก็บรวบรวมข้อมูลส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 404 ฉบับ
ได้รับแบบสอบถามคืน และสำมะโนวิเคราะห์ได้ จำนวน 368 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.08 การวิเคราะห์
ข้อมูลใช้วิธีการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการปฏิบัติจริง สำนักงานศึกษาธิการอำเภอลำดับมีวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผน ใช้แบบฟอร์มที่สำนักงานศึกษาธิการอำเภอจัดทำเอง เก็บรวบรวมข้อมูล มีการ
เก็บข้อมูลไว้ทั้งหมด ประมวลผลข้อมูลด้วยมือมีการนำเสนอข้อมูลในรูปตาราง โดยให้มหาวิทยาลัยการศึกษาที่
ทำหน้าที่งานแผนงานและพัฒนาชนบทเป็นผู้รับผิดชอบ

2. ความคาดหวังของผู้บริหารการศึกษาเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนใหญ่เห็นว่าควรมี
วัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้บริหารสำหรับประกอบการตัดสินใจ แบบฟอร์มที่ใช้ควรให้สำนักงานศึกษาธิการ
อำเภอจัดทำเอง การเก็บรักษาข้อมูลควรเก็บไว้ทั้งหมด ควรประมวลผลข้อมูลรวม การนำเสนอข้อมูลควร
ใช้แผนภูมิหรือรูปภาพ โดยให้มหาวิทยาลัยการศึกษาที่ทำหน้าที่งานแผนงานและพัฒนาชนบท เป็นผู้รับผิดชอบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา
สาขาวิชา.....บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา.....2537

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

: MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD: ACTUAL PERFORMANCE/ EXPECTATIONS/ MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM/
OFFICE

CHOTE NOBARATANA : STATE OF ACTUAL PERFORMANCE AND EXPECTATIONS OF
MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM IN THE OFFICE OF DISTRICT EDUCATION.
THESIS ADVISOR : WEERAWAT UTAIRAT Ph.D. 190 pp. ISBN 974-584-923-5

The purposes of this research were to study the state of actual performance and expectations of management information system in the Office of District Education by using Senn (1978) conceptual framework. A researcher used check list questionnaires to collect data, and a total of 404 copies were sent to population. The 368 usable copies (91.08 percent) were returned. Data were analyzed by frequency distribution and percentage.

The findings of the research are :-

1. The Offices of District Education mainly have the objective to collect data, using the forms of district education office. All data are stored, manual processing is carried out, and presentation in the forms of table. The education technicians are responsible for them.
2. It is expected by education administrators that : data should be used for decision making, data collection form should be made by the Office of District Education, all data should be stored, central data processing should be set up, and presentation in form of charts or pictorial graphs should be used. The education technicians should be assigned to be responsible for them.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา.....

สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2537.....

ลายมือชื่อนิติ..... 88.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำปรึกษาแนะนำ และข้อคิดเห็น ตลอดจนได้ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย บุญประเสริฐ รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมธ รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ ดร. อธิปัติย์ คลี่สุนทร คุณวิมล เตากล้า คุณสมิต วิโรจน์วรรณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้ตรวจสอบและปรับปรุงเครื่องมือการวิจัย ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการกอง- การเจ้าหน้าที่ (คุณประसान สาระทัน) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กรุณาออก หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย และขอขอบพระคุณ ศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายแผนงาน และติดตามประเมินผล และศึกษาธิการอำเภอ ที่ได้ตอบแบบสอบถาม และส่งคืนมายังผู้วิจัย

ขอขอบคุณคณาจารย์ผู้มีส่วนให้ความรู้ ตลอดจนบิดา มารดา อาจารย์อรพิน นพรัตน์ เด็กหญิงภัทรพร นพรัตน์ และ คุณพ่ออำนวยการ พันธรัตน์ ที่สนับสนุนและเป็นกำลังใจตลอดมา และขอขอบคุณทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนามในที่นี้ ซึ่งได้อำนวยความสะดวกในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนช่วยเหลือการทำวิจัยบางส่วน

หากวิทยานิพนธ์นี้ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่วงการศึกษา ผู้วิจัยขอขอบคุณความดีเพื่อ เป็นเครื่องบูชา คุณบิดา-มารดา และครู-อาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนจนทำให้ผู้วิจัยมี โอกาสทำการวิจัยครั้งนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โชติ นพรัตน์

สารบัญ

		หน้า
	บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
	บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
	กิตติกรรมประกาศ.....	ค
	สารบัญ.....	ง
	สารบัญตาราง.....	ฉ
	สารบัญแผนภูมิ.....	ช
บทที่		
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	7
	ประโยชน์ของการวิจัย.....	8
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
	ความหมายของข้อมูล สารสนเทศและระบบสารสนเทศ.....	11
	ความสำคัญของระบบสารสนเทศต่อการบริหารการศึกษา.....	14
	ความคาดหวังเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ.....	15
	การบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ.....	17
	ความสำคัญของระบบสารสนเทศต่อการบริหารงานของสำนักงาน ศึกษาธิการอำเภอ.....	23
	ระบบสารสนเทศทางการศึกษาของประเทศไทย.....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	ระบบสารสนเทศของกระทรวงศึกษาธิการ.....	27
	กระบวนการพัฒนาระบบสารสนเทศ.....	30
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	55
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
	การสร้างเครื่องมือวิจัย.....	60
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	121
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	121
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	121
	สรุปผลการวิจัย.....	122
	อภิปรายผล.....	126
	ข้อเสนอแนะ.....	134
	รายการอ้างอิง.....	137
	ภาคผนวก.....	142
	ประวัติผู้วิจัย.....	190

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกเป็นรายจังหวัด.....	56
2	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไป และได้รับกลับคืน..	61
3	แสดงสถานภาพเฉพาะตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	64
4	แสดงการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
5	แสดงการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	74
6	แสดงการเก็บรักษาข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์.....	76
7	แสดงการประมวลผลข้อมูล.....	78
8	แสดงการรายงานผลหรือการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ.....	80
9	แสดงความคาดหวัง เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลของสำนักงาน ศึกษาธิการอำเภอ.....	84
10	แสดงความคาดหวัง เกี่ยวกับการเก็บรักษาข้อมูลของสำนักงานศึกษาธิการ อำเภอ.....	90
11	แสดงความคาดหวัง เกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูลของสำนักงาน ศึกษาธิการอำเภอ.....	92
12	แสดงความคาดหวัง เกี่ยวกับการรายงานผลหรือการนำเสนอข้อมูลและ สารสนเทศของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ.....	94
13	แสดงระบบสารสนเทศตามความคาดหวังของผู้บริหารการศึกษา.....	99
14	แสดงการพัฒนาระบบสารสนเทศของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ.....	101
15	แสดงรายการระบบสารสนเทศของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ที่ ผู้บริหารการศึกษามีความคาดหวังสอดคล้องกัน ในระดับสูง.....	103
16	แสดงการปฏิบัติจริงและความคาดหวังของศึกษาธิการอำเภอ เกี่ยวกับการ การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	106
17	แสดงการปฏิบัติจริงและความคาดหวังของศึกษาธิการอำเภอ เกี่ยวกับการ การเก็บรักษาข้อมูล.....	109

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18	แสดงการปฏิบัติจริงและความคาดหวังของศึกษาธิการอำเภอ เกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูล.....	110
19	แสดงการปฏิบัติจริงและความคาดหวังของศึกษาธิการอำเภอ เกี่ยวกับการรายงานผลหรือการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ.....	111
20	แสดงความคาดหวัง เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ.....	113
21	แสดงความคาดหวัง เกี่ยวกับการเก็บรักษาข้อมูลของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ.....	117
22	แสดงความคาดหวัง เกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูลของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ.....	118
23	แสดงความคาดหวัง เกี่ยวกับการรายงานผลหรือการนำเสนอข้อมูลของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ.....	119

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแนภูมิ

แนภูมิที่		หน้า
1	การบริหาร โดยใช้สารสนเทศมาประกอบการพิจารณา.....	17
2	แสดง โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ประเภทที่ 1.....	20
3	แสดง โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ประเภทที่ 2.....	20
4	แสดง โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ประเภทที่ 3.....	21
5	แสดง โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ประเภทที่ 4.....	21
6	แสดง โครงสร้างเครือข่ายระบบสารสนเทศทางการศึกษา.....	26
7	แสดง โครงสร้างระบบข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการ.....	29
8	แสดงระบบสารสนเทศที่ผู้บริหาร ใช้ประกอบการตัดสินใจ.....	31
9	แสดงกระบวนการและขั้นตอนในการพัฒนาระบบ.....	36

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย